

Abonnement pour un an
350 Piastres
Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse:
«Idjtihad» Constantinople

Téléph. St. 865
XXIII ème ANNÉE
1 Novembre 1927, No 239

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنه لکي [24 نسخه]
تورکيا ايچون 2 بچق، خارج ايچون
3 بچق، اعلا کاغدايسي 5 ليرادر.

اداره خانه سي :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوي »

تلفون : استانبول ۸۶۵

يکرمي اوچنجي سنه

نومرو ۲۳۹-۱ تشرين ثاني ۹۲۷

Maarri

معری

خلق تجربه ایتدیکجه، دنیانک بوش اولدیغنی آکلادیکجه عالمدن استغنائی ترجیح ایتدم. دنیایه چوجق کتیرمک برجنایتدر. بر آدمک اوغللری نه قدر بیوک آدملر اولسه لرینه بابالرینک کندیلرینی دنیایه کتیرمسی سیئه سنی چکرلر. اولادک درایتلی وعقللی اولملری اوکا دهه زیاده خصومت توجیه ایتلرینه سبب اولور. چونکه اک عالم آدملرک حل وتفسیرنده شاشیردقلری بومشکل وحقیقتسز دنیایه آتیلمش اولملرینک فلاکتی دهه ایی آکلارلر.

۲ — خلق تأمین معیشت ایچون اخلاقه بربرندن فرقلی کورونورلر. فقط فناقلده بربرلرینه مساویدرلر.

۳ — کنجلك برموقت آتهدر. اونك یاردیميله برایش ایستر ایسهك چابوق یاپ. چونكه او آتش دوام ایتمز، سونر. ۳ — نوروضیا ایله آره حظه بربرده چكلمشدر. دیندار کچنمکلمز ریا کارلقدن باشقه برشی دکلدر.

۴ — ای فنادانیا! بزهرناز قیلانی صلاحکار کورمندك. جاهلار یالان سويله سینلر: حقیقی اولیا یوقدر. فقیرلری، زنکیلری جمع ایدن مملکتلر! الله انسانلری هر دلر فنانقه مستعد برحاله یارتمش ایکن مکمل آدم آراق عبشدر. نیجه واعظلر، نیجه پیغمبرلر کلوب کیتدیلر. ینه دنیا اودنیادر. ینه خسته لاق غر قابل شغادر. مقدرات بویله در. انسانده اصل غیاونددر.

۵ — ریاسز اوله رق صلاح وعبادت ایله متصف دیندارلر آرامد. اوله بهائم بولدم که عقل وادراك ایله محاکمه یه، نور وذکایه مالک دکلدرلر. ذکا و فطانت صاحبی اولانلر صانکه بولونقلری محیطده پیغمبر ایشلر کی غرور ایچنده درلر. بونلر متناقض وریا کار، اورلری ایسه غی و احق درلر. اگر صلاح وتقوی بلاهت وجهات ایسه ذلیل مریکله تقوا شعار دیمک لازمدر.

۶ — امراسی صلاحنک غیرینی امرایدن برملت آره سنده یاشامقدن اوصاندم. او امرای ملتک اوشاغی ایکن اوکا ظلم، فنانق ایتکدن، امورینی اعال ایلکدن چکنمزلر. دنیانک هیچ برخری اولدیغنه، برملتک شعراسی اونک اک فنا آدملری اولدقلرینه قناعت کتیردم.

۷ — ای غافلر! اویانکز. دیانتلر کز قدما ناک خدعه وحیله لرندن باشقه برشی دکلدر. اونلر بونیکه خصوصی منافع تأمین ایتک ایسته مشلر. بودنیاده مقصدلرینه نائل اولمشلر. کوچوب کیتمشلر. اونلرک وضع ایتدکلی احکام ایسه دوام ایتشدر.

۸ — خلق برامامک سموت برکتله ناس آره سنده طوروب سوز سويله مسنی بکرلر. بو، نه واهی بر فکردر!

شرقك بوقوجه حکیمنك، بواعمی داهیسنك ترجمه حالنه دائر اوزون تفصیلات ایله قارئلرک فکرینی یورمق ایسته م. چونکه بو ترجمه حال بتون عرب ادبیاتی حقنده مفصل برتدقیق یازمغه توقف ایدر. بوکا ایسه نه وقتم، نه مجموعنه ک حجمی، نه ده قارئلرک صبر و تحملی مساعددر. بوندن سکنز بچی عصر اول برشرق حکیمنک نظاماً نه سويلدیکنی ترجمه ایتمی، حکم و تقدیری قارئلره براقه بی دهاموافق کورورم. یالکیز شوراسنی اخطار ایدرم که ابوالعلا Aboulala فلسفه و اخلاقده عمر خیام Omar khayam دن یوکسک ایدی. ایکی داهی مسلک اعتباریله بربرندن فرقلی ایدیلر. عمر خیام حکیماتی ذوقیات و آجی استهزا وادیسنه دوکدی. ابوالعلا بالعکس حکیماتی محرومیت و انزواده، عالمدن نفرتده بولدی. (عمر خیام) عوامک آکلایه نیله جکی برلسان ایله شعر سويله دی. ابوالعلا ایسه افکارینی افاده ایدر ایکن لسانده کی قدرتی ده کوسترمک ایسته دی. حتی بویولده پک زیاده ایلری کیتدی. اونک ایچون سسويلدیکنی شعرلر اکثریتله مغلقدر. (خیام) قدر عوامک فکرینی اوقشایه مادی. ابوالعلا ناک خلقدن نفرتی، قرقیش سنه تزه دات وسائره میهمه سی، اولنک واولاد یتشیدیرمک علمینده بولنماسی بتون فلسفه سنه حاکم اولمشدی. آتیده کی ترجمه لر اونک اشعارندن مقتبس خلاصه لردر. خذما صفا، دع ما کدر:

۱ — فضیلت اربابی کندی وطنلرنده غربتده درلر. اقربالری بیله اونلردن اوزاقلا شیرلر. فضیلت اهلی نه ایچکی یه تنزل ایدرلر، نه ده قادیلرله اسیر اولورلر. حیاتک نه قیمتی واردر؟ انسانک، طبیعتک بر صدقه سی کی اولان برلقمه اکیمکه احتیاجی اونی ذلیل وحقیر ایتیمکه کافی دکلیدر؟ کنجلك نوری سوندکن صوکر ا بکایلدیزلرک آره سنده برکاشانه قورسه کرده اوکاشانه بنی بمنون ایده من. اون بش یاشندن صوکره چوجقلق، قرقدن صوکره کنجلك بوقدر. مقلد دکم. خالد اسنه دی دیه عمروه اسنه مک سرایت ایتش ایسه بکا اوله سرائلر تأثیر ایتز.

انسانك معصيت ارتكاب ايتكمسزين رمضان طوتاسي شعبان ويارجب آيلرنده اوروج طوتقدن كنديسني مستغني قيلار .
 ۱۴ — مسيحيلك ، دها اول موسويك سكا تحفيق مشكل خبرل نقل ايتدلر . بونلردن دها اول عجملر آتشلر ياقديلر ، آتشك سونمسي غير جائز ديدلر . حال نوكه كونلر بربرينك عيني در . بازارلر ايله جمعه ايرتيلر يكديكرينه مساويدر .
 ۱۵ — اشياده ثبات كورميورم . جسماريز نبادن باشقه برشي دكلدر .

۱۶ — يالان اوزرينه هم اتقاق ، هم اختلاف ايتدك . لك كوزل سعيه سكوتدر . طوغان چوجغه « ياشار » نامني ويرن يالان سوبله مشدر . « اولور » تسميه ايدن طوغري يي التزام ايتشدر .

۱۷ — جسد زمان ايله طوپراق اولور . بقا ايچون بر كيمسه يه مهلت و برلشي ؟ بعضلرنيك فكرنجه روح ارضيدر ، بريره كيميز . ديكرلرك اعتقادنجه ساويدر ، سايه چيقار . عروج ايدر ايكن صاحبنك شكل و قيافتني آلير . اوراده يانغمه وياجيمه وادير . فقط انسانك جسندنه بولونديجه البسه و غذا ايچون زحمت چكر . اللهك قدرتي او قدر بيوكدر كه خلق اولدكن صوكره اونلري ديرلئوب طولامقدن عاجز اوله ماز . ساده كي اجرامك عظمتنه قارشي نه قدر حيرت ايدلسه بجا در . روايته كوره اونلرك ير قسيمي سسيز ، بر قسيمي ده سسلي ايمش . دياتي استحصال معيسته ، جرمغته حيله لي آلت اتخا ايدن كيمسه لره صاقين اطاعت ايمه . توراتي طاشيان حافظلرك تعقيب ايتدكاري غايه اوقومق فضيلتي دكل ، او ايشدن منفعت تأميني در . شريعتلر آره مزه هر درلو كين وعداوق القايلشدر . عربلرك ، قاديئلري ، غنيمت مالي اوله رق آلايلملري نبوت احكامي ايله دكليدر ؟

۱۸ — كنديمي اوچ درلوزندانده كورميورم : كورمكدن محروم اولق . اومدن ياشاري چيقماق . نفسكده بو خيبت جسندنه بولمسي . بدن بوندن دها آجي تفصيلات صورمه . (ابوالعلا) بشنچي عصر هجريده (حلب) ولايته تابع

(معرة النعمان) قضاسي مركزي اولان (معره) بلده . سنده طوعمش ، پك كوچك بر ياشنده ايكن چيچك خسته لغه اوغرايه رق نور بصردن محروم اولمش . سكسان بش سنه ياشادقندن صوكره اوراده وفات ايتشدر . تربه سي — مستثنى بر لطف طالع اثرى اوله رق — اوراده حالا موجوددر . وفاتنده مزارى اوزرنده يوز سكسان قدر شاعر بولونمش . سكسان درت شاعر او كا مرثيه لرياز مشاردى . اولنك عقيدة سي حقنده مختلف روايتلر واردر . ايلريده اشعارينك ترجمه سييله برابر بوجهتي ده تدقيق ايده جكنز .

زكي مغاخر

انسانك هر حال وكارده رهبرى عقل سليعى اولمليدر . سسكا خير وسعادت آنجق عقل سليمكدن كاير . بومذهبلر دنياي رؤسايه جلب وجذب ايچون وسيله لردن باشقه برشي دكلدر . آرانيلان شي منفعتدر . آغلايانلره مرهت يوقدر . (بصره) ده زنجيلرك ، (احسا) ده قرمطيلرك باشنه كچن كيمسه لرايسته بوقبيلدن ايدلر . امكان بولديجه يالكنزاني ترجيح ايت . طوغري يي سوبله ين هر رده نفرت كورور .

۹ — خلق ، وفات ايتدي دينجه يه قدر انسان ، جناب حق طرفندن عذاب چككم ايچون يارادلمشدر . وفات ايدنك تعلقاني تبريك ايت . اونلر ميراثه قونشدر . كيدنه آرتق راحت ايتش .
 ۱۰ — جان اولوم قورقوسيله حيانده قالمه يي آرزوايدر . حال بوكه چوق ياشامق زهردن دها آجي بر فلا كتدر . انسان نره ده بولونور ايسه بولونسون مطلقا اولوم كوروسندن كچه جكددر . كره ارض بزم كي رزق آراز . مخلوقا بدن ير ، ايچر . اولوم

كوستاو لوبون
Gustave Le Bon

صوكي اوليان براويقو ، اويقوده قيصه بر مدت سورن بر اولومدر .
 ۱۱ — انسانلرك كوستريشاري كوزل ، فقط طائلري آجيدر . انسانلر ويا صلاحكار كوردبك آدملر هپ منفعت شخصيه آرقه سنده قوشارلر . خلقه ظلم ايمه ين ، يالان سوبله مين بر قيا بونلرك لك فضيلتيلرندن دها فضيلتلي در .

۱۲ — ديورلركه اللهدن عفو ويا ياقينلق تمنى يه وسيله ايتديكمز جمعه نمازلرنده نه ايچون حاضر بولميورسك ؟ حاضر بولونمكدن نه خير وار ؟ لك ايللري اويوز دوه لره بكنزه ين آدملر ايله يان يانه طوره جق دكلمي ؟ هيهات ! عربدن ، غير عربدن بر چوق انسانلر كوردم . نه عربدن ، نه غير عربدن ممنون اولمادم .

۱۳ — روح بدن اولومله كوچر ايكن عقلده برابر كيدر ايسه غريب شيلر كوره جكنده شبهه يوقدر . جسم طرپراقده چوروديكي كي اوده بوفضاي نامتناهيده هلاكه اوغرار ايسه پك چوق تأسف ايتلي در . دين هر كسه قارشي انصافلي بولونمقددر . حق قبول ايتك واجب اولونجه اونى قبول ايمه ين بر آدمك ديني اولوري ؟ انسان قوجه اوردولري سوق واداره ايده بيله يكي حالده كندى نفسى خيره سوق واداره ايتمكدن بعضاً عاجز قالير .